

■ Kancelaria Prawna dr Maciej Kruś

Instalacje termicznego przekształcania odpadów

jako inwestycja celu publicznego i OZE

Globalnie co roku wytwarza się w przybliżeniu dwa mld ton stałych odpadów komunalnych. Składowanie odpadów stanowi w Polsce istotny problem, bowiem 43% z nich trafia na składowiska często uchybiające standardom prawnym, podczas gdy średnia unijna wynosi ok. 24%.

Docelowo przepisy dotyczące odpadów dążą do stworzenia gospodarki bezodpadowej, czyli gospodarki o obiegu zamkniętym. Jest to na ten moment cel bardzo odległy, jednakże przepisy wciąż się zmieniają i kładą na tę kwestię coraz większy nacisk.

Wymagające i rygorystyczne podejście do tematu odpadów i odnawialnych źródeł energii przez regulacje UE sprawia, że istotna staje się nie tylko efektywna gospodarka odpadami, ale także skuteczna eksploatacja elektrociepłowni, która umożliwi wytworzenie przy jak najniższym koszcie, jak największej ilości energii z przetwarzanych odpadów.

Proces spalania odpadów miałby stanowić uzupełnienie recyklingu oraz być alternatywą pozwalającą na uniknięcie składowania odpadów, które jest marnowaniem energii oraz powoduje emisję do atmosfery gazu cieplarnianego - metanu. Szacunki ekspertów wskazują, że wszelkie koszty związane z przekazaniem odpadów do nowoczesnej spalarni

są trzykrotnie niższe, niż koszty składowania odpadów.

Liberalizacja przepisów dotyczących instalacji termicznego przekształcania odpadów

Ramy systemu gospodarki odpadami w Polsce są wyznaczone Ustawą z 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U.2021.779 t.j.). Z kolei narządziem służącym osiągnięciu wyznaczonych celów polityki ochrony środowiska są plany gospodarki odpadami. Ich realizacja przypada województwom, na których spoczywa obowiązek wydawania wojewódzkich planów gospodarki odpadami (WPGO), które są zgodne z postanowieniami ustalonymi przez Radę Ministrów w krajowym planie gospodarki odpadami (KPGO).

Działania ustawodawcy w ostatnich latach wskazują jednoznacznie na osłabienie rygoru przepisów regulujących

kwestie gospodarki odpadami, co stanowi ułatwienie dla podmiotów chcących do takiej inwestycji przystąpić.

Tak też poprzez nowelizację ustawy o odpadach z 2019 r. uchylony został przepis z art. 38a, uzależniający wydanie decyzji umożliwiającej wybudowanie i uruchomienie instalacji służących do termicznego przetwarzania odpadów od tego, czy ten rodzaj instalacji został wprost ujęty w danym WPGO. Jeśli warunek z art. 38a nie został spełniony, odpadca zarazem możliwość uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia na budowę oraz pozwolenia zintegrowanego lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów w instalacji.

Dalszymi zmianami idącymi w kierunku złagodzenia wymogów były nowelizacje polegające na uchyleniu art. 35b oraz art. 35c, stanowiących kolejno o:

- dopuszczalnym udziale masy termicznie przekształconej w stosunku do masy wytworzonych

- odpadów komunalnych nieprzekraczającej 30%,
- możliwości dokonania termicznego przekształcenia wyłącznie w instalacjach ujętych na liście ogłoszonej przez ministra właściwego ds. klimatu.

Powyższe zmiany są wynikiem postulatów zgłaszanych przez samorządy w zakresie ułatwienia dostępu do tworzenia instalacji takich jak spalarnie. Chęć uproszczenia procedury i wymagań dla powstania spalarni była z kolei podyktowana wysokimi cenami za odbiór odpadów komunalnych spowodowany m. in. niedoborem w kraju instalacji mogących zagospodarować odpady.

Kwalifikacja energii wytworzonej w spalarni jako OZE

Zalety instalacji termicznego przekształcenia odpadów w aspekcie środowiskowym są liczne i mogą zbliżyć nas do wyznaczonych przez wspólnotę ce-

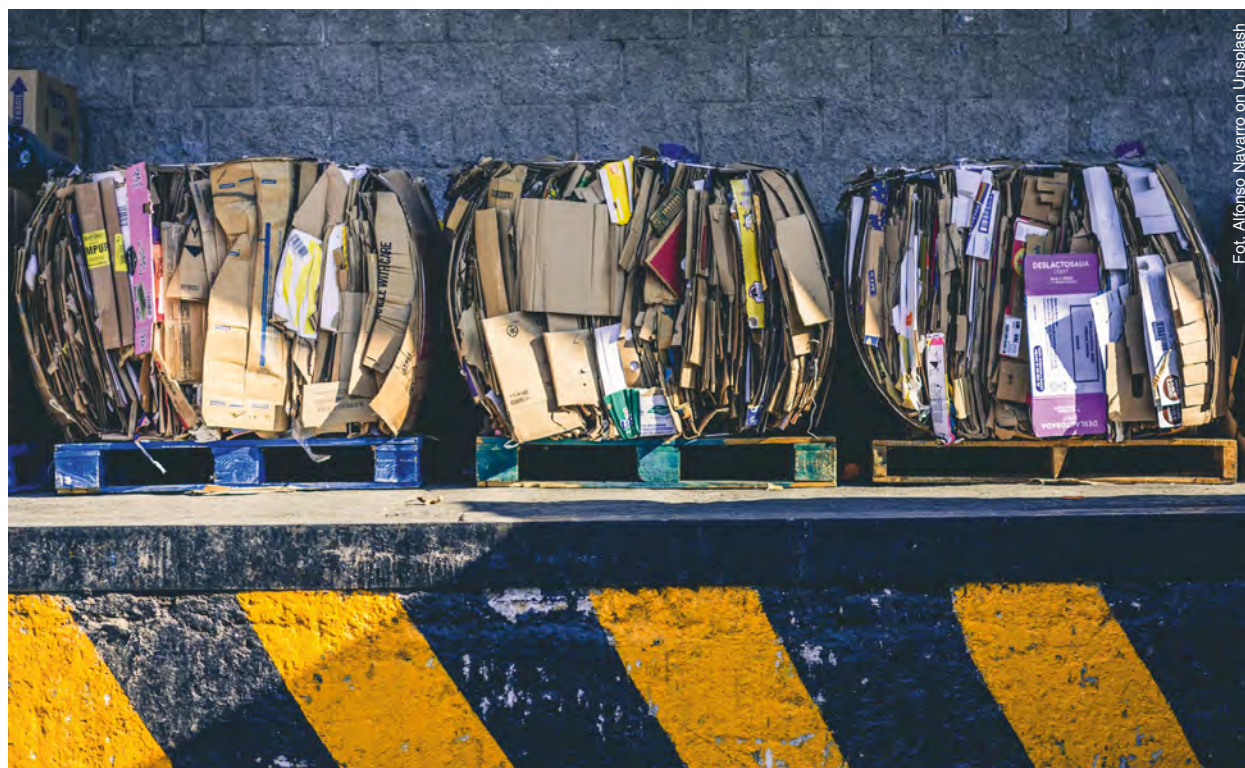
łów. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) do końca grudnia 2022 r. prowadzi nabór wniosków na dofinansowanie budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów w ramach programu „Racjonalna gospodarka odpadami”. Środki mają pochodzić z Funduszu Modernizacyjnego, czyli instrumentu UE. Jest to dla inwestorów bardzo dobra informacja, która pozwoli im uzyskać dotację na budowę spalarni, pomimo tego, że KE odebrała właśnie tego typu inwestycjom status zielonych, co początkowo miało oznaczać trudności w uzyskaniu dofinansowania.

Tak też, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów (Dz.U. 2016 poz. 847) w § 4 wskazuje wprost, że część energii z termicznego przekształcania odpadów, przy łącznym spełnieniu wskazanych w przepisie warunków należy kwalifikować, jako odnawialne źródło energii (OZE). Nale-

żą do nich: (1) prowadzenie pomiarów masy i właściwości fizykochemicznych poszczególnych rodzajów paliw, (2) obliczanie udziału OZE na podstawie wyników badań poszczególnych rodzajów paliw zgodnie z metodyką wskazaną rozporządzeniem, (3) przeprowadzanie termicznego przekształcania odpadów zgodnie z wymaganiami przepisów o tym mówiących - z uwzględnieniem emisji zanieczyszczeń powietrza oraz (4) prowadzenie w zakresie działalności instalacji odpowiedniej dokumentacji.

Spalarnia odpadów jako inwestycja celu publicznego

Inwestycje celu publicznego będące realizacją celów wskazanych w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami są - co do zasady - wskazywane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Jednakże takie inwestycje mogą powstać także na obszarach, dla których plan zagospodarowania nie powstał.

Fot. Alfonso Navarro on Unsplash

W takim przypadku należy ustalić inwestycję celu publicznego w drodze uzyskania decyzji na wniosek inwestora, złożony organowi wykonawczemu gminy.

Art. 6 w ust. 3 zalicza do tej kategorii budowę i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Należy zauważyć, że termiczne przekształcanie odpadów jest jedną z form unieszkodliwiania odpadów. Stanowi o tym załącznik nr 2 do ustawy o odpadach, który zawiera niewyczerpujący wykaz procesów unieszkodliwiania. W punkcie D10 wskazano mianowicie, że za jeden z tych procesów uznaje się *przekształcanie termiczne na łądzie*.

Tak też Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku II OSK 998/17 z dnia 6 marca 2019 r. wskazał, że: „Zarówno odzysk energii z odpadów (realizowany przede wszystkim we współspalarni)

jak i ich unieszkodliwianie (realizowane przede wszystkim w spalarni) zostało zaliczone w oparciu o art. 6 pkt 3 u.g.n. do celów publicznych”. Tak samo postanowił w orzeczeniu Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku w sprawie II SA/Bk 655/11 podtrzymując decyzję lokalizującą inwestycję celu publicznego, polegającą na: budowie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych składającego się z instalacji termicznego przekształcania odpadów.

Podsumowanie

Dla samorządów terytorialnych spalanie odpadów oznacza ułatwienie i zwiększenie efektywności gospodarki odpadami. Najskuteczniejsze spalarnie mogą poddać obróbce termicznej znaczny procent całkowitej ilości wy-

tworzonych przez miasto odpadów. W przeciwieństwie do tego, składowiska odpadów skutkują w stopniowym gromadzeniu się śmieci na dużych obszarach terenu.

Oprócz energii elektrycznej spalarnie mogą wytwarzać energię cieplną, która w momencie powstania spalarni w pobliżu potencjalnych odbiorców, może zaopatrzyć ich w ciepło, jednocześnie oszczędzając na kosztach dostawy energii na dalekie odległości.

W kwestii często problematycznego zagospodarowania popiołu paleniskowego, będącego produktem procesu spalania odpadów nieustannie znajdują się nowe rozwiązania. Obecnie popiół wykorzystuje się choćby w budowie infrastruktury drogowej oraz materiałów budowlanych, np. produkcji płytek klinierowych. □

Reklama

KOMPLETNE UKŁADY WYDECHOWE SILNIKÓW SPALINOWYCH

NASZE PRODUKTY:

- TŁUMIKI WYDECHOWE
- FILTRY SADZY i KATALIZATORY
- SYSTEMY SCR
- KOMINY STALOWE

WSPÓŁPRACUJEMY Z PRODUCENTAMI:

- WYMIENNIKÓW CIEPŁA
- WYTWORNIC PARY
- KOMPENSATORÓW

AXCES PRODUCTION SP. Z O.O., MŁYNY 16B, 37-550 RADYMNO
 TEL. +48 603 676 903, E-MAIL: AXCES@AXCES.PL, WWW.AXCES.PL